

هنر

۱۴

نغمه های فلیکس مندلسون

روزی روزگاری امپراتوری رادیو

رادیو فرهنگ در بن بست

سینما و ادبیات

سرخوشی

امروز یا فردا

گفت و گو با منصور کوشان

جراحی احساسات

۱۶

نوشتار دانشجوین

۱۸

سخنرانی محمد صنعتی

جشن تولد شوم

جشن خزان

۱۹

فرهنگ و هنر

رسانه‌ها

گزارشی پیرامون بی خبری در ایام نوروز

خبر حق مسلم ماست

علی اکبر قزوینی

ولی عصر اما در تعطیلات نوروز دک‌اش باز بوده و روزنامه ایران را هم می آورده، ولی همکار دیگرش که در ضلع جنوبی انقلاب نزدیک خیابان فلسطین دهک دارد می گوید چند روزی که باز بوده نه مشتری چندانی داشته و نه برای آوردن ایران درخواست داده بوده است. در مجموع به نظر می رسد که دهک‌دارها از آرامش ناشی از نبود روزنامه‌ها و تعطیلاتی که جایگزین روزهای کاری «کله سحر تا آخر شب» می‌شود، راضی هستند؛ درست به همان اندازه که «روزنامه‌خوان‌ها» از این وضعیت ناراضی هستند. سلیمان سعادت‌مند که در دانشکده فنی دانشگاه تهران یافتن این امیدواری هنوز راهی دراز در پیش است، ولی گذشته از همه اینها، آیا واقعاً نبود روزنامه‌ها و «بی‌خبری» در ایام نوروز در جامعه و در میان مردم هم حس می‌شود؟ و از طرف دیگر آیا روزنامه‌نگارها (و سایر کسانی که با تولید و توزیع روزنامه سروکار دارند) حق ندارند همانند سایر مردم از فرصت تعطیلات نوروز برای رهایی از استرس یک سال خبر رسانی استفاده کنند؟ اجازه بدهید برای یافتن پاسخی برای این پرسش‌ها به میان مردم برویم. . . .

■ ■ ■

صبح ۱۵ فروردین ۸۵ دومین روز انتشار روزنامه‌ها در سال جدید است و صاحب یک دهک روزنامه فروشی در خیابان خوش، خوشحال از این‌که دو هفته‌ای را در تعطیلات بوده می‌گوید در روزهای عید اصلاً خبری [از مشتری] نیست. او تعطیلی دهک‌اش را اعلام کرده بوده تا برایش ایران نفرستند: «تازه آن‌هم ۴ ورق بیشتر نبوده و لایه نداشته است.»

دهک‌دار روبه‌روی سینما بلوار هم این دو هفته خودش را تعطیل کرده بوده و می‌گوید وقتی همه اداره‌ها، دانشگاه‌ها و . . . تعطیل هستند که کسی [سراغ‌ما] نمی‌آید! این «سوت‌وکوری» درست برخلاف همین لحظه‌ای است که مکالمه کوتاه‌ما با آمدن مشتری‌های متعدد چندبار قطع می‌شود. این دهک‌دار در مجموع چاپ شدن روزنامه‌ها را در ایام عید «بد» می‌داند و می‌گوید بهتر است در این مدت استراحت کنیم. صاحب دهک‌ای دیگر در ضلع شمال غربی چهارراه

اندیشه و تاریخ

۱۸

سخنرانی محمد صنعتی

جشن تولد شوم

جشن خزان

۱۹

کتاب

۲۰

زمین گرم می‌شود

گنج‌وازه کیمیاگران نوین

خبرها

برکناری چهره ITسال ۸۴

طی مراسم ویژه‌ای که در واپسین روزهای سال ۸۴ برگزار شد، از نصرالله جهانگرد به عنوان «چهره برتر سال ۸۴» در صنعت IT کشور تقدیر شد. این انتخاب توسط ماهنامه دنیای کامپیوتر و ارتباطات و با عنوان «انتخاب چهره برتر سال در زمینه فناوری اطلاعات و ارتباطات» صورت گرفت. در این مراسم به بهانه نخستین دوره انتخاب چهره آی‌تی سال با حضور کارشناسان و روزنامه‌نگاران این عرصه از جهانگرد تجلیل شد. نصرالله جهانگرد نیز در این مراسم با بیان این که صنعت IT برای رشد و نمو در جامعه، نیاز به یک قاعده اجتماعی و فرهنگی دارد اظهار داشت: هر چه یک صنعت در عمق جامعه دارای اعتبار اجتماعی و فرهنگی باشد، دوام و پایداری بیشتری خواهد داشت. چهره آی‌تی سال ۸۴ با اعلام این که تعداد عناصر بزرگ در عرصه ملی در صنعت IT بسیار کم است، گفت: افرادی که فراتر از کسب و کار شخصی حرکت می‌کنند، باعث افزایش حضور IT در عرصه ملی می‌شوند، به همین خاطر باید ذخایر فرهنگی و اجتماعی این صنعت رشد پیدا کنند. وی با تقدیر از اقدام ماهنامه دنیای کامپیوتر و ارتباطات، توجه و قدردان‌شایی نسبت به تلاش‌های انجام گرفته در توسعه کشور را فارغ از هر شخص و جایگاه‌آن، مثبت و قابل تقدیر دانست. دبیر سابق شورای عالی اطلاع‌رسانی همچنین انتقاد را لازمه رشد دانست و تصریح کرد: صنعت IT در بعد اجتماعی، تازه‌کار است و فعالیت‌های بیشتری باید در این رابطه صورت بگیرد. به گفته وی، رسانه دارای نقشی خطیر است که اگر در اختیار عناصر منطقی قرار بگیرد منافع ملی حفظ خواهد‌شد و بسیاری از انحرافات کاهش پیدا می‌کند. به اعتقاد وی توسعه نظام اقتصادی ایران با گسترش IT گره خورده و به هیچ عنوان این دو قابل تفکیک نیستند. جهانگرد موفقیت‌های گذشته را محصول نگرش جمعی و دغدغه مشترک اعضای فعال صنف عنوان کرد و گفت: هم‌اکنون فناوری اطلاعات به عنوان یک صنعت جا افتاده و بازار آن معنا پیدا کرده است.

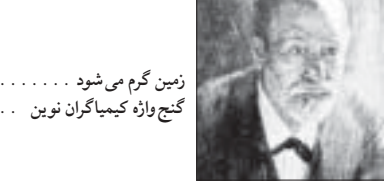
به هر حال هنوز از تقدیر چهره برتر آی‌تی یعنی نصرالله جهانگرد (دبیر وقت شورای عالی اطلاع‌رسانی) توسط ماهنامه دنیای کامپیوتر و ارتباطات چند روزی سبزی نشده بود که به موجب حکمی از سوی محمدرضا مشیر ذوقلی دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی، حمید میریاری جانشین نصرالله جهانگرد شد، جانشینی که پیش از این مدیر مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی و مدیرمسئول شبکه اطلاع‌رسانی حوزه علمیه قم را برعهده داشت.

شبکه رایگان اینترنتی

ایرنا: بر اساس گزارش‌های اعلام‌شده یکی از بزرگ‌ترین شبکه‌های ویدئویی رایگان اینترنتی به زودی عرضه می‌شود. نام این سرویس IN2TV است که توسط شرکت AOL عرضه می‌شود. کلیپ‌های ویدئویی از جمله موسیقی توسط این سرویس پخش خواهد شد و در کنار آن تبلیغات ویدئویی باعث خواهد شد تا از لحاظ سرمایه‌گذاری اولیه مدتی به صرفه‌نیز باشد. شرکت AOL اعلام کرد: هزینه پرداختی برای آن دسته از کاربرانی که تمایل به ذخیره کردن کلیپ‌های ویدئویی دارند ۱/۹۹ دلار اعلام‌شده‌است. این سرویس در ابتدا بسیاری از کلیپ‌های معروف شرکت وارنر بروس که شرکت مادر AOL در آن پخش خواهد کرد، شرکت AOL زمانی تصمیم به ایجاد این سیستم گرفت که کسانی که از کنسرت‌های زنده که به‌صورت آن‌لاین پخش می‌شد دیدن کردند، افزایش یافت و از شمار بینندگان تلویزیونی آن نیز پیشی گرفت. این شرکت زمانی که به دلیل استقبال فراوان کاربران از سیستم‌های مودم با کاربرد آسان این شرکت سود فراوانی به‌دست آورد پس از ازدست دادن میلیون‌ها نفر از کاربران که جذب سرویس‌های بهتر اینترنتی در سال‌های اخیر شدند تصمیم دارد به وسیله سود حاصل از تبلیغات آن‌لاین دوباره خود را در سطح اول بازار جهانی مطرح کند.

تاثیرگذارترین شرکت جهان در زمینه ICT معرفی شد

ایلنا: با وجود شرکت‌هایی چون مایکروسافت، گوگل یا اینتل، شرکت بریتانیایی ARM با ۱۳۰۰ کارمند به عنوان تاثیرگذارترین و با نفوذترین شرکت جهان در زمینه ICT شناخته شد، ARM تولیدکننده چیپ‌های الکترونیکی مجازی است که تقریباً ۹۸ درصد از کل تلفن‌های همراه تولید شده در جهان از آن‌ها استفاده می‌کنند. ARMهم‌اینک به‌جز بازار موبایل به تدریج در حال وارد شدن به دیگر قسمت‌ها چون دوربین دیجیتال و رایانه‌ها می‌سازند. ARM سال گذشته در حدود ۱/۶ میلیارد چیپ تولید کرد که در هر گوشی گاهی تا ۳ چیپ به‌کار می‌رود. لازم به ذکر است؛ فروش گوشی‌های تلفن همراه طی سال ۲۰۰۵ میلادی با ۲۱ درصد رشد به ۸۱۷ میلیون رسید که انتظار می‌رود در سال جاری میلادی بین ۱۰ تا ۱۵ درصد کاهش یابد.

میانسال خانه‌داری که دو فرزند دارد و او هم مایل نیست نامش برده شود، اصلاً اهل دنبال کردن خبر نیست و خبر زلزله را هم تازه شب قبل فهمیده‌است! او می‌گوید یک مدت پیگیر اخبار بوده، «اما می‌دیدم رسانه‌های خارجی یک چیز می‌گویند و داخلی‌ها یک چیز دیگر، برای همین کلاً رهایش کردم.» او الان بیشتر خبرها را از شوهرش می‌شنود: «ولی او هم در عید دنبال خبر نبود چون همه‌اش در مسافرت و جاده بودیم.» او را با کتاب رمان نسبتاً قطوری که تا نیمه رسانده، در آرامش بی‌خبری‌اش تنها می‌گذارم. . . اما جز آنهایی که اصولاً به‌خبر کاری ندارند، کسانی هم که جنس کارشان از خبر است بی‌خبر ماندن را گزینه بهتری می‌دانند. یعقوب رستمی مسئول بخش آرشيو روزنامه جام‌جم که از ۱۴ فروردین کارش را شروع کرده، با خنده می‌گوید: «آدم بی‌خبر باشه بهتره!» گرچه اذعان می‌کند که برای فهمیدن نتیجه یک مسابقه فوتبال تا چند روز هیچ منبعمی نداشت‌ه: «تلویزیون که اخبارش جابه‌جا شده بود و به اینترنت هم دسترسی نداشتم.» او می‌گوید که در کل اصلاً دنبال خبر نبوده و «آرامش فکری» ناشی از آن بیش از هر چیز برایش لذت بخشش بوده‌است. رستمی در عین حال ۱۴ روز تعطیلی را «زیاد» می‌داند و ترجیح می‌دهد تئسمی از آن در بخش

دیگری از سال (مثلاً وسط سال) باشد. سعیده اسلامی‌ه دبیر سرویس اجتماعی روزنامه اعتماد ملی هم با این‌که عید را در خانه بوده، اما آن‌قدر از فشار و استرس یک سال کار خبری و به‌ویژه فشار مضاعف آخر سال برای انتشار ویژه‌نامه‌های نوروزی خسته بوده که هیچ منبع خبری را دنبال نکرده و «حتی یک ثانیه» هم به اینترنت وصل نشده بوده‌است. او ترجیح داده در این مدت کتاب بخواند و کاری به صداسیما که به اخبار آن اعتماد ندارد، نداشته باشد. با این حال، آن حس ناخودآگاه «دنبال خبر بودن» او را رها نکرده و خوب که فکر می‌کند یادش می‌آید که زینوسن‌های شبکه خبر را کم‌وبیش دنبال می‌کرده‌است. خبرنگار روز صبح همان روز دوست‌خبرگزاری برای او SMS زده بوده، اما حتی این اتفاق هم باعث نشده بوده تا او به سراغ سایر بخش‌های خبری صداسیما برود. در مورد چاپ نشدن روزنامه‌ها در ایام نوروز، اسلامی‌ه یکی از علت‌های آن را تعطیلی کل کشور می‌داند و این‌که «تمام منابع خبری داخلی (مثل مجلس، وزارتخانه‌ها، شوررداری، فعالیت‌های اقتصادی و . . .) در این مدت بسته‌اند و فقط شاید در حوزه حوادث اتفاقی بیفتد: «با این حساب باز هم منابع خبری ما می‌شود منابع خارجی.»

در کنار خانواده بوده و آنجا هم در میان «دیدن بزرگ‌ترها» فرصتی برای دنبال کردن اخبار نداشته، گرچه به‌طور کل اصلاً به خبرهای سیاسی کاری ندارد و بیشتر پیگیر اخبار ورزشی است. شیوا رضایی دانشجوی حسابداری که بیشتر اهل مجله‌است تا تلویزیون همان خبرها را از صبح تا شب تکرار «کار درستی نیست». او نوع خبر رسانی روزنامه‌ها را متفاوت با رادیو و تلویزیون می‌داند و می‌گوید خیلی از خبرها را اگر در روزنامه نخوانیم نمی‌توانیم از صداسیما بشنویم. او می‌گوید که خانواده‌شان در ایام عید خبرها را دنبال می‌کرده‌اند، «اما رادیو و تلویزیون مطالبعاتی کار می‌کنند، پیگیر جدی اخبار می‌کردند در حالی‌که اگر روزنامه‌ها بودند تنوع وجود می‌داشت.» او از انتشار روزنامه ایران خبر نداشته اما اگر می‌دانست آن را می‌خريد: «ایران را دوست دارم و می‌خوانم.» کرشمه حسین‌پور که متأهل است و صاحب یک فرزند و در بخش روابط‌عمومی یک شرکت مطالعاتی کار می‌کند، پیگیر جدی اخبار است اما نه از صداسیما که خبر رسانی آن را اغلب یک‌طرفه می‌داند: «۱۵ روز بی‌خبری خیلی بی‌معنی است. حتی بخش خبری ۳۰:۲۰ شبکه دو هم که نرمال‌تر [از سایر بخش‌های خبری سیما] است در ایام عید پخش نمی‌شد!» او می‌گوید نه از انتشار روزنامه ایران خبر داشته و نه علاقه‌ای به خواندنش، «چون آدم دوست دارد همان روزنامه‌ای را که در ایام عادی می‌خوانده دنبال کند.» او پیشنهاد می‌کند که روزنامه‌ها یک روز در میان یا حداقل هفته دوم عید منتشر شوند: «دنیا که به هر حال تعطیل نشده‌است!» بی‌خبری در ایام نوروز آن‌قدر مشهود بود که حتی باعث شد خیلی‌ها خبر زلزله لرستان را دیرتر بفهمند. یکی از آنها مهندس جوانی است که تمایلی به ذکر نامش ندارد: «خبر زلزله را فردای آن روز و از زبان اقوام شنیدم.» او اهل روزنامه خریدن نیست چون کلاً خبر رسانی آنها را به‌ویژه در حوزه‌های سیاسی قبول ندارد و تنها خبرهای اجتماعی و حوادث را از روزنامه‌هایی که دوستانش می‌خرند دنبال می‌کند: «اخبار این حوزه‌ها هم در عید برایم مهم نبود!» زن

بهار خواب رسانه‌ای

حسام نقیبی مفرد

در ایام نوروز نام‌برد به‌طوری‌که در تمام این روزها این خبرگزاری بی‌وقفه به پوشش خبری تحولات و وقایع داخلی و خارجی پرداخته است.

بعد از ایرنا به ترتیب خبرگزاری‌های ایسنا، فارس، مهر، ایلنا، شبستان، ایرانپوز، اپنا، ایسکانیوز، قرآن، شانا، موج، آریا، البرز، زنان ایران، بورس نیز، آنا و شهر به لحاظ تعداد اخبار و گزارش‌ها ارائه داده‌شده، فعال‌ترین خبرگزاری‌ها در دو هفته اول سال بوده‌اند. البته این نکته لازم به توضیح است که خبرگزاری‌های ایرنا، ایسنا، فارس و مهر نسبت به دیگر خبرگزاری‌ها فعالیت چشمگیری داشتند.

■ **فردا در صدر**

در بین سایت‌های خبری فارسی زبان قابل دسترس بر روی اینترنت، سایت «فردا» در صدر سایت‌های خبری مورد بررسی قرار دارد. سایت‌های «بازتاب»،

سیستم‌نظرخواهی یکی از مهم‌ترین امکانات وبلاگ‌هاست و در واقع شاخص‌ترین اختلاف میان صفحه‌های سنتی اینترنتی و وبلاگ‌ها دارا بودن امکان کامنت‌گذاری روی این صفحه‌هاست.

کامنت‌گذاری یا سیستم‌نظرخواهی این امکان را برای خوانندگان یک وبلاگ فراهم می‌کند که بتوانند در مورد موضوع مورد بحث در یک وبلاگ یا یک مطلب‌نظر خود را ابراز کنند، به این ترتیب ظرفیت دوطرفه‌ای برای نویسنده و خواننده وبلاگ به وجود می‌آید تا از این طریق با کمک این امکان دوطرفه به یک بحث به شکل جامع‌تری بنگرند. امکان کامنت‌گذاری هر چند هم‌اکنون به شکل بسیار ساده‌ای مورد استفاده قرار می‌گیرد و در بسیاری از وبلاگ‌ها نیز به آن توجه نمی‌شود اما در واقع انقلابی در عرصه ارائه محتوا به شمار می‌رود. پیش از این در رسانه‌های سنتی مانند رادیو، تلویزیون و روزنامه امکان تبادل مستقیم بین مخاطب و انتشاردهنده مطلب وجود نداشت، هر چند اخیراً رویکرد گسترده‌ای در زمینه استفاده از نظرات مخاطبان و یا حضور آنان در برنامه‌های مختلف دیده می‌شود اما همچنان بخش اعظم شکل انتشار اطلاعات در این رسانه‌ها یکسویه است و حتی استفاده از نظرات مخاطبان نیز به شکل فیلترشده و کنترل شده‌ای صورت می‌گیرد اما در وبلاگ بلافاصله پس از انتشار یک مطلب یک خواننده می‌تواند نظر خود را درست در زیر آن مطلب قرار دهد و گاه از این طریق نظرهای بسیار مفصل و ادامه‌داری نیز صورت می‌گیرد. نکته قابل توجه در این زمینه امکان حضور تمامی خوانندگان در یک بحث است و این موضوع شکل یکسویه ارائه اطلاعات در این رسانه را چار تحول کرده‌است.

کامنت‌گذاری تا قبل از حضور سرویس‌های ارائه وبلاگ به صورت دشوارتری صورت می‌گرفت. در واقع این امکان به شکل یک سرویس خاص بود که باید از طریق دستکاری در کدهای یک صفحه وبلاگ صورت می‌گرفت. این موضوع به خصوص برای کاربرانی که آشنایی چندانی با کدهای صفحات اینترنتی نداشتند موضوع بسیار دشواری به شمار می‌آمد اما به تدریج با گسترش سرویس‌های رایگان وبلاگ‌نویسی عملاً آن امکان به یک سرویس عادی تبدیل شده که تقریباً روی همه وبلاگ‌ها قرار دارد و تنها به اختیار نویسنده وبلاگ فعال و یا غیرفعال می‌شود.

هر چند بخش عمده وبلاگ‌ها هم‌اکنون از کلماتی چون «نظرخواهی» یا «شما هم نظر بدهید» استفاده می‌کنند اما برخی وبلاگ‌نویسان به مرور زمان هنگام فعال کردن سرویس کامنت‌گذاری از کلماتی جدیدتر و جذاب‌تر بهره می‌گیرند تا خواننده را به نگارش نظر ترغیب کند. البته نباید فراموش کرد که به‌رغم همه امکانات مناسبی که سیستم کامنت‌گذاری در اختیار کاربران و مخاطبان آنها قرار می‌دهد کسانی نیز هستند که با سوءاستفاده به سمت و سوی پیام‌های تخریبی و یا توهین‌آمیز می‌روند که خوشبختانه برای این مشکل نیز راه‌حل‌هایی در نظر گرفته شده‌است. امکان دیدن کامنت‌ها و اجازه انتشار دادن قبل از نمایش از جمله امکاناتی است که حتی برخی سرویس دهندگان وبلاگ فارسی نیز هم‌اکنون آن را به مجموعه امکانات خود اضافه کرده‌اند. به این ترتیب صاحب و نویسنده وبلاگ می‌تواند یک کامنت را قبل از آنکه سایر خوانندگان آن را مشاهده کنند، ارزیابی و سپس منتشر کند. چنین موضوعی هر چند تا اندازه‌ای از موضوع ارتباط دوسویه نویسنده و مخاطب وبلاگ می‌کاهد اما به هر حال اجازه انتشار کامنت‌هایی را می‌دهد که با موضوع نوشتار وبلاگ همخوانی داشته باشند.

امکان دیدن و ارزیابی کامنت‌ها قبل از انتشار همچنین یک فایده مهم دیگر هم دارد و آن عدم اجازه به پخش کامنت‌هایی است که محتوای تبلیغاتی دارند. با فراگیرشدن وبلاگ‌ها برخی کامنت‌های مزاحم و تبلیغی یک مشکل عمده برای وبلاگ‌نویسان به شمار می‌آمد به طوری که گاه بخش عمده کامنت‌ها را کامنت‌های تبلیغاتی در برمی‌گرفت که عملاً اجازه دیدن کامنت‌های دیگر را نیز سلب می‌کرد. برخی نرم‌افزارهای وبلاگ‌نویسی این امکان را دارند تا این کامنت‌ها را به شکل نامه‌های ناخواسته به طور خودکار حذف کنند و به این ترتیب عملاً نیازی به زمان گذاشتن توسط خود وبلاگ‌نویسان نیز نیست. اگر وبلاگ‌نویسان از سایت‌های ارائه‌دهنده وبلاگ استفاده نکنند نرم‌افزار امنیتی تک از انتشار کامنت‌ها و برخی سایت‌هایی که آن را به شکل رایگان ارائه می‌کنند دریافت کرده و در وبلاگ خود مورد استفاده قرار دهند. البته این کار نیازمند حداقل آشنایی با برخی زبان‌های کدنویسی صفحات اینترنتی مانند html است.

TRACK BACK که در بسیاری از وبلاگ‌ها در کنار کامنت‌ها دیده می‌شود نیز امکان دیگری برای برقراری ارتباط میان مطلب نوشته‌شده در یک وبلاگ با وبلاگ دیگر است. با استفاده از این امکان کاربران می‌توانند به نویسنده وبلاگ نوشتن مطلبی را در مورد یک مطلب خاص اطلاع دهند. برای این منظور البته کاربر باید آدرس مورد نظر خود را به وبلاگ مزبور اطلاع دهد و این کار را تقریباً به صورت دستی انجام می‌دهد به این ترتیب که آدرس یک لینک مربوطه TRACKING کرده و آن را به اطلاع نویسنده وبلاگ و یا دیگر مخاطبان می‌رسانند.